

REGIONALNI RAZVOJNI PROGRAM JUŽNE PRIMORSKE 2014-2020
ODBOR ZA GOSPODARSTVO
1. DELAVNICA, KOPER, 31. 1. 2012

Nastala je vrsta novih podpornih ustanov in programov, ki dopolnjujejo izobraževalni sistem in se hitreje prilagajajo potrebam prebivalcev regije. Stopnja brezposelnosti v okviru regije se je zmanjšala zaradi dobrega poslovanja podjetij in odpiranja novih. Posledično je zato v regiji tudi nižja stopnja revščine.

Vzpostavljena je mreža socialnih institucij, ki jo bo treba nadgraditi z novimi storitvami, prilagojenimi sodobnim potrebam prebivalcev regije (zdravstvo, izobraževanje, zaposlovanje, ...).

Gospodarstvo

Zgrajenih ali urejenih je bilo nekaj poslovnih con, načrtuje se gradnja novih. Te bo treba povezati s tehnološkim parkom in inkubatorjema, ki bosta podprla razvoj novih, dinamičnih podjetij. Poleg tega obstajajo podporne institucije, ki bodo v prihodnje lahko podpirale razvoj teh podjetij. Turistična ponudba je že koncentrirana, treba pa jo bo dopolniti in vsebinsko izpopolniti, za kar obstajajo tako naravne kot kulturne možnosti, pa tudi volja po povezovanju turizma z razvojem podeželja. Zaradi geografske lege bo na razvoj gospodarstva vplival tudi razvoj V. evropskega prometnega koridorja, ki bo poleg Luke Koper podprl delovanje drugih sektorjev gospodarstva. V regiji je nekaj velikih, močnih podjetij, ki lahko s povezovanjem s srednjimi in manjšimi ter s pomočjo podpornih institucij predstavljajo dinamiko razvoja regije. Obstoječa univerza, ki bo začela izvajati program tehničnega izobraževanja. Regijsko gospodarstvo je v zadnjih nekaj letih preživelo prihod Slovenije v Evropsko unijo, sedaj pa se bo moralo z novo dinamiko vključiti v globalne trende, ki bodo vplivali tako na zaposlenost, kot tudi na tehnološke potrebe in predvsem znanje ljudi v podjetjih.

zaposlovanje, ki naj ne bi bile usmerjene le v subvencioniranje. Povezava med gosp. in izobraž. sistemom je prešibka. V kolikor se ne bo investiralo v to smer, bodo razvojne dejavnosti regije neprilagojene širšemu družbenemu in gosp. okolju. Zaradi počasnejšega tehnološkega razvoja regije so potrebe po zaposlovanju visoko izobraženega kadra manjše. Tudi zato je izobrazbena struktura še vedno neugodna. Sistem štipendiranja bo treba razvejati in ga prilagoditi potrebam. V tem okviru primanjkuje kadr. štipendij, ki bi pripomogle k povezovanju potreb v gosp.z izobraževanjem. Še posebej se kažejo priložnosti za zaposlovanje v tistih panogah, ki imajo najvišjo dodano vrednost, vendar zaradi delovanja v javnem sektorju še niso doživele tranzicije (kultura, socialne storitve...). Na področju upravljanja s človeškimi viri je nezadostno sodelovanje med obč., reg. in drž. politiko. Mladi nimajo dovolj možnosti za akt.sodelovanje pri oblikovanju in izvajanju njim namenjenih politik in ukrepov.

Gospodarstvo

Neenakomerna razvitost javne in informacijsko-komunikacijske infrastrukture bo pomembna tako zaradi mobilnosti ljudi kot tudi same dinamike gospodarstva, ki bo moralo svojo dejavnost prilagoditi trendom dobave blaga in storitev. Večina vlaganj v komunalno opremljenost površin je potekala prek občin, ki ne morejo slediti potrebam. Po drugi strani so zaradi občinskih vlaganj v poslovne cone zastala druga javna vlaganja. Cene poslovnih con pa so ostale enako visoke, kar je povezano s širšo problematiko previsokih cen vseh nepremičnin v Slovenski Istri. Ravno tako bo treba nemudoma urediti šibke povezave regije navzven predvsem z drugimi deli Slovenije, kjer prihaja zaradi slabe prepustnosti predvsem železniškega prometa do preobremenjenosti.

Tehnološki park v regiji še ni bil zgrajen zaradi drobljenja podpornih institucij in torej ne deluje, podobno je z inkubatorjem Ilirska Bistrica. Ko bo ta začel delovati, bo potreboval nekaj let za optimalno delovanje. To bo zaviralo tudi razvoj tehnoloških centrov, ki danes še ne delujejo, a bi zaradi hitrih sprememb v tehnologijah že morali. Tudi zaradi tega je sodelovanje med gospodarskimi in javnimi subjekti s področja razvoja še vedno premajhno.

Zaradi slabih povezav med podjetji in podpornimi institucijami bodo mala in srednja podjetja zaradi stroškovne učinkovitosti morala preiti iz malih v srednja in iz srednjih v velika. Regiji ni uspelo povečati vlaganj v gospodarstvo zaradi nenatančnega definiranja prioritet, slabega informiranja o možnih virih financiranja (za ustanavljanje novih podjetij,...) in nedodelanega sistema spremljanja tveganih investicij, kar je pogoj za inovacijsko okolje (npr. premalo spodbujanja naložb in investicijskih vlaganj v inovacije na področju procesov, materialov, tehnologij in novih izdelkov z višjo dodano vrednostjo). Celotno okolje je premalo naklonjeno inovacijam in spremembam.

Pomanjkanje tehniško usposobljenih kadrov, premajhno zanimanje med mladimi za tovrstne študije, pomanjkanje zanimanja in odločanja za podjetništvo med mladimi. Z ustanovitvijo univerze ni prišlo do zapolnitve vrzeli, ki jo je gospodarstvo občutilo zaradi neskladij med izob. programi in potrebami. Sodelovanje med podjetji (predvsem MSP) in RR sektorjem je na zelo nizki ravni in ne vpliva na razvoj dinamičnega, inovativnega gospodarstva, ki je za rast in razvoj regije odločilnega pomena.

Priložnosti	Nevarnosti
<p>Človeški viri</p> <p>Starejše prebivalstvo je mogoče vključiti v aktivno delo z uvajanjem posebnih programov, ki bodo vključevali tako gospodarske družbe (svetovanje podjetnikom) kot tudi javni sektor (pomoč na domu, dopolnilno izobraževanje, kultura,...). Priložnost so tudi programi vseživljenjskega učenja, ki omogočajo uveljavljanje aktivnega staranja. Za spremljanje potreb gospodarstva bo treba vzpostaviti neposredno sodelovanje med izobraževalnim sistemom in gospodarstvom pri načrtovanju izobraževalnih programov. Tovrstni programi bi omogočili preboj na mednarodne trge ter povečanje obsega razvoja in raziskav, v kar bi bile vključene gospodarske, javne in profitne institucije. Potrebno je zvišati izobrazbeno oziroma kvalifikacijsko raven aktivnega prebivalstva in pospešiti zaključevanje izobraževanja in pospeševanje zaposlovanja (sofinanciranje pridobitev formalne izobrazbe na srednješolski ravni, izobraževanje za aktivno prebivalstvo, izdelava metodologije/metod/tehnike za merjenje in priznavanje neformalnega in formalnega znanja in kompetenc). Potreba po ustanovitvi univerzitetnega kampusa v Izoli, ki bi s svojimi dejavnostmi ponujal tudi novo infrastrukturo, delovna mesta in posledično družbeni in gospodarski razvoj. Potreba po oblikovanju regionalne kadrovske štipendijske sheme, ki bi sledila realnim potrebam trga dela in učinkovito usmerjala sredstva. Sistem kadrovskega štipendiranja bi delodajalcem lahko zagotovil potrebne kadre, mladim pa zaposlitev takoj po študiju (obvezna praksa, seminarske in diplomske naloge že v času študija). Potrebno bi bilo vzpostaviti delovanje zaposlitvenega centra za invalide. Potrebno bi bilo ustanoviti Center za poklicno izobraževanje, ki bi zapolnjeval vrzeli v izobraževanju, omogočal višjo stopnjo zaposljivosti, spodbujal vseživljenjsko učenje idr. Usmerjanje na vseživljenjsko učenje je izjemno pomembno, saj za družbeni razvoj in pridobitev primerne delovne mesta ne zadostuje le izobrazba. Mnogo drugih dejavnikov pripomore k oblikovanju kakovostnih kadrov. Pojavlja se potreba po povezovanju in interdisciplinarnem razvoju. Obstoječe srednje šole se morajo usmeriti na gospodarstvo (ki jih lahko tudi opremi). Za odrasle pa moramo uvajati nacionalne poklicne kvalifikacije. Povečanje obsega znanstveno-raziskovalnih dejavnosti prek čezmejnega sodelovanja, kar prispeva k prenosu, izmenjavi in razširitvi znanj. Analiza dolgoročnih trendov gospodarstva kot osnova za zaposlovanje kadrov. Povečati je treba možnosti za izboljšanje enakih poklicnih možnosti za moške in ženske. Možnost uvajanja novih študijskih programov na Univerzi na Primorskem (predvsem iz naravoslovnih in tehničnih smeri) ter razvijanje potencialov za prenos znanj iz raziskovalne sfere v javni, profitni in neprofitni sektor. Možnost ustanavljanja dislociranih oddelkov Univerze, kot na primer v občini Ilirska Bistrica - univerzitetni program kmetijstva (sadjarstvo, vrtnarstvo, čebelarstvo).</p> <p>Med temi storitvami velja posebej izpostaviti E-dostopnost in poceni dostop do informacijsko-komunikacijskih tehnologij (IKT) predvsem na podeželju (računalnik v vsak dom, E-vas). Te pomagajo odpravljati krajevne ovire, omogočajo vpeljevanje fleksibilnih oblik E-učenja in učenja na daljavo, omogočajo tudi delo na domu in seveda poceni in množično zastavljeno izobraževanje za uporabo teh vsebin. Sem sodi tudi razvoj mreže javno dostopnih točk. Spodbujanje ter omogočanje poučevanja in učenja ter dela z IKT (E-učenje, poučevanje in učenje ob IKT, Učenje na daljavo). Pomoč pri izobraževanju in osvajanju novih znanj, ki omogočajo ustanavljanje in</p>	<p>Človeški viri</p> <p>Nepripravljenost javnih storitev potrebam prebivalcev regije bo pripeljalo do razvoja teh storitev na trgu, kar bo povzročilo še večje probleme v javnem sektorju.</p> <p>Manj dinamičen razvoj novih podjetij bo še poglobil težave mladih in izobraženih glede zaposlovanja. Če ne bomo razvili kakovostnih javnih storitev na podeželju, bo tam število prebivalstva še upadalo in s tem tudi urejenost podeželja.</p> <p>Gospodarstvo</p> <p>Zaradi zavlačevanja izgradnje drugega železniškega tira do Divače ali njegove zamenjave z železniško povezavo Koper-Trst se lahko pojavijo velike težave v Luki Koper, posledice pa bo čutiti tudi v drugih gospodarskih sektorjih.</p> <p>Izgradnja 3. pomola brez potrebne trajnostne umestitve le-tega v okolje.</p> <p>Izgradnja plinskega terminala v Tržaškem zalivu (negativni vpliv na turizem).</p> <p>Počasno urejanje notranjih cestnih povezav (počasen prehod na javne oblike prometa) bo vplivalo na mobilnost delovne sile in razvoj turizma.</p> <p>Z zaostajanjem v razvoju in neugodnimi pogoji za realizacijo novih poslovnih priložnosti lahko pride do bega kakovostne delovne sile v bolj inovativna in dinamična okolja.</p> <p>Neugodna demografska gibanja (staranje prebivalstva) pomenijo vedno več starega delovno neaktivnega in vedno manj mladega delovno aktivnega prebivalstva.</p>

<p>razvoj malih podjetij, ki temeljijo na konkurenčnih prednostih podeželja.</p> <p>Gospodarstvo</p> <p>Zaradi selitve proizvodnje v delovno intenzivnih panogah z razvojem novih programov sodelovanja med socialnimi partnerji bo na nivoju regije potrebno poseči na trg delovne sile že v času njenega šolanja in tam preusmerjati trende izobraževanja v tiste panoge, s katerimi bo lahko tekmovala na globalnem trgu.</p> <p>S povezovanjem podjetij in raziskovalnih institucij je treba povečati inovativnost ne le gospodarstva temveč tudi izobraževanja (razvoj novih poklicnih in univerzitetnih programov). Univerza mora razviti nove študijske programe, da bo zadostila kadrovskim potrebam gospodarstva in kompenzirala višek brezposelnih visoko izobraženih kadrov, ki se trenutno pojavlja. To lahko storimo tudi s spodbujanjem spin-off podjetij iz gospodarstva in univerz ter z integracijo in sodelovanjem v gospodarskih mrežah. Le z ustvarjenjem novih visoko kakovostnih delovnih mest bo mogoče gospodarstvo vključiti v procese globalizacije. Določiti je potrebno območje regije, njene prioritete in možnosti sodelovanja ter povezovanja z okoliškimi regijami (slovenskimi, tujimi). Ustanoviti je treba Center za poklicno izobraževanje, ki bo ponujal izobraževalne poklicne programe za deficitarne poklice glede na potrebe gospodarstva. Univerza na Primorskem naj postane koordinator za podporno dejavnost podjetij na področju prenosa in razvoja novih znanj in tehnologij v luči visoke dodane vrednosti (npr. sinergijska povezava bodočih naravoslovno-tehničnih študijev in bodočega tehnološkega parka, tehnološke platforme, grozdenje). Turistična ponudba se bo morala zaradi trendov na svetovnem turističnem trgu povezati s podeželjem in vsebinsko izpopolniti (razvoj trajnostnih oblik turizma, npr. ekoturizem, športni turizem), kar ji bo dalo nove vsebine in večjo kakovost. Poleg tega je potrebno negovati višji nivo turistične kulture in ga dodatno promovirati. S promocijo obstoječih in povečanjem novih finančnih vzpodbud povečati in aktivirati zanimanje za podjetništvo med mladimi – ustanavljanje podjetij temelječih na znanju in inovativnosti.</p>	
--	--